

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pentru străinătate 1000 Le**Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Nihil sine Deo...

de prof. Simion I. Crișanu

Pe stema țării noastre, aceste cuvinte sintetizează, într-o sublimă apoteoză, convingerile și crezul unui popor care în toată istoria sa, a avut parte de sbucium, amar și durere, dar care a trecut peste ele biruitor, pentru că existența i-a fost legată prin credință de Dumnezeu cel bun.

Mustește în ele toată cuminența unui popor încercat și oțelit de împrejurări, toată credința unui neam care a trăit nouăsprezece veacuri de istorie eroică și legendară. *Nihil sine Deo* este convingerea unui popor care s'a născut creștin, și-a trăit creștin dealungul istoriei sale sbuciumate, și care a făcut din credință izvor de trăire, de regenerare și de afirmare națională.

Avea dreptate marele Mihail Kogălniceanu când spunea: „România nu are alt ocrotitor decât pe Dumnezeu și sabia sa”. Și vorbea în el neamul nostru românesc și creștinesc, istoria unui popor pe care nimeni și nimic — nici chiar puhoaietele năvălirilor barbare — nu l-au putut alunga de pe plaiurile Daciei Traiane.

Acesta a fost crezul înaintașilor strămoși, crez care a aureolat trecutul nostru cu nimbul jertfei, al gloriei și-al eroismului, crez care a făurit România Mare: *Nihil sine Deo*. Erau convinși aceștia că Dumnezeu neamurilor, atunci când ne-a plămădit ființa chemându-ne în zările istoriei, a legat de noi un plan mare, ne-a fixat un destin prin care să strălucească în lume, și mai ales în sectorul latinității cel mai avansat spre Răsărit, puterea, mărirea și bunătatea Lui, prin noi: *Gesta Dei per Romanos*.

Așezați la poarta Răsăritului, în calea tuturor puhoaielor barbare, ținând piept tuturor sălbaticelor hoarde pornite din stepele Asiei, ne-am menținut ființa, ne-am păstrat credința, singurul reazim, unica mângăiere întremătoare. În lumina, mireasma, și puterea ei, am luptat, am sângerat și-am biruit meritând dela istorie titlul de Cavaleri ai Crucii și Atleți ai lui Hristos. Iar bisericuțele de lemn și mănăstirile ridicate după marile biruințe ale neamului — mâini împreunate spre cucernică rugă — sunt o nedesmințită afirmare a destinului nostru și o confirmare a lui *Nihil sine Deo*.

A fost însă o vreme în care n'am ținut legătura cu trecutul, uitând cuvintele în care neamul și-a cristalizat credințele și și-a simbolizat destinul. Și-atunci ne-am găsit în fața unei realități zguduitoare, fără nicio convingere, fără nicio credință, fără duhul acela cald care ne-a înfiorat ființa dealungul veacurilor.

Ne-am trezit abia acum, „zău desna-dejdeea ne-a cuprins inimile, când granițele s'au prăvălit și nevoia ne-a sugrumat, când cutremurarea pământului ne-a încercat și pedepsit, azi, când remușcarea umbrește frunțile și răsăritul de nădejde despica cerul înnegurat de păcatul nostru”, (Mareșal Antonescu), — azi când am ajuns Cavaleri ai crucii, Cruciați ai civilizației creștine, până departe spre Stepele Calmuce ale Rusului păgân și pângăritor.

Prezența noastră pe frontul de Răsărit o explică tainic cuvintele de pe stema regală: *Nihil sine Deo*. Jertfa noastră legendară este tributul unui blestem ancestral, pentru că n'am ținut legământul făcut de înaintași, pentru că n'am executat un testament etic, pentru că am ieșit din orbita planurilor divine.

De aceea ne-am întors la trecut să ne regăsim destinul, să răscumpărăm prezentul, să ne refacem istoria în mireasma credinței și în fumul de tămâie al bisericuțelor de lemn, din care au țâșnit lumina, tăria și suflul dumnezeesc al eroismului creștin.

Dar numai așa ne vom reface, dacă țara întreagă, dela mic la mare, va fi convinsă de adevărata cuvintelor care compendiază tot trecutul nostru, și dacă le va trăi realitatea plină de învățături și experiențe. Și atunci:

„*Slujitorii tuturor altarelor românești, mai mari și mai mici, să fie pătrunși în adâncul conștiinței lor de caracterul dumnezeesc al Bisericii și de răspunderea lor de trimiși ai lui Dumnezeu în mijlocul neamului nostru. Să vedem pe apostolii altarelor la înălțimea credinței pe care o propovăduesc, la înălțimea nădejdilor ce și le pune acest neam, în Dumnezeu și în puterile lui cerești*”. (Mareșal Antonescu).

Educatorii să-și dea seama că „Educația fiind trăire, fiind viață, nu e posibilă fără prezența oxigenului divin al învățaturii Bisericii lui Hristos. Hristos este lumina și iubirea, iar fără aceste energii divine, educație adevărată nu se poate face. Învățătura creștină dă vitaminele indispensabile pentru trăirea spirituală. Numai ea dă adevăratul înțeles al vieții și valoarea superioară a tuturor manifestărilor... Statul nostru românesc nu se poate nici imagina fără biserica cu clopotele chemătoare la rugăciune. Prima noastră unitate națională este Biserica Domnului (Dr. Iuliu Hațieganu)”. — Să fie școala, începând cu cea elementară și sfârșind cu superba universitate, sanctuar de formare, modelare, a caracterelor, de trăire și simțirea românească. Iar cei cărora li-s'a incredințat misiunea de preoți ai a-

cestei mari și teribile puteri: educația, să fie pătrunși până la fanatism de acest adevăr: *Nihil sine Deo*.

*Armata noastră, care acum se acopere de glorie în Răsărit și pregătește pentru mâine ceasul izbăvirilor, să nu-și uite de marile figuri ale trecutului care în numele crucii, din umbra bisericilor, cu încredere în Dumnezeu oștirilor, plecau să înfrunte iureșul dușman și, întorși invingători, ctitoreau pentru veacurile viitoare mărturie de credință, troițe și mănăstiri. Misiunea noastră în Răsărit va fi misiune de santinelă a latinității, dar fără convingerea izvorită din axioma *Nihil sine Deo* vom fi doar niște biete manechine demne de compătimit.*

*Administrația să-și împlinească datoria, cu conștiința că fiecare act, oricât de mic și de neînsemnat, este un pas spre marea înfrățire, spre marea biruință și fiecare datorie este o cărămidă la superbul templu al gloriei dumnezeiești și românești. Și aceasta numai atunci se va împlini când fiecare funcționar va purta în suflet gravat cu litere de foc *Nihil sine Deo*.*

Altfel cuvintele de pe stema țării, cuvintele în care strămoșii și-au simbolizat credințele și destinul, vor fi pentru noi doar un blazon uitat, al unei nobilimi demult apuse în negura trecutului.

Și ne-ar blestema strămoșii că le-am profanat crezul și amintirea, ne-ar condamna istoria că va trebui să însemneze în paginile ei un apus de soare dureros și trist, ne-ar osândi Dumnezeu care a legat de noi atâtea nădejdi încadrându-ne în marea, gradioasa operă a mântuirii și care-și vede zădărnice planurile.

Gesta Dei per Romanos, prin Nihil sine Deo...

Ceasul refacerii s'a apropiat! Cuvântul acesta de mângăiere și întărire în clipe de restrînte îl vestește I. P. S. Valeriu Traian Frențu, prin coloanele *Transilvaniei Noastre* (Nr. 11 din 13 II. 44). — Il reproducem și noi:

„Au trecut mai mult de trei ani de când Transilvania, leagănul neamului României, a fost sfâșiată în două.

Nedreptatea ce ni s'a făcut a fost o greșală strigătoare la cer, și cel mai vinovat și-a luat deja crâncena pedeapsă.

Toți Românii au resimțit, în chip sgu-duit, durerea cruntei sfâșieri, dar în deosebi Biserica Română Unită cu Roma simte mai dureros această nedreaptă desbinare, pentru că din trupul ei organic a fost sfâșiată partea cea mai bună.

Trei din cele cinci Eparhii ale Metropolei de Alba-Iulia și Făgăraș, au fost rupte dela sânul părintesc al Blajului: Oradea, Cluj-Gherla și Baia-Mare.

Rugăciunile părinților ca și ale fiilor ce-

s'au înălțat zilnic la ceruri, credem că au străbătut la Tronul Milelor.

Și precum s'a rostit justiția imanentă, se va revărsa, după suferință și milostivirea Părintelui Ceresc și astfel ceasul, mult dorit, al refacerii simțim că se apropie.

Să ne pregătim a ne face vrednici de harul Invierii, după Calvarul suferințelor."

Colțul catehetic

Pedagogia religiei în lumina școlii active

Părintele profesor Octavian Popa a publicat în „Unirea”, două lecții de religie, iar la subsolul lor a scris într'o notă câteva îndrumări pedagogice. Fie-mi permis să le subliniez pe unele, iar pe altele să le pun în lumina școlii active.

Autorul exclude memorizarea lecției, și de aceea școala activă are motive să fie satisfăcută, că, în sfârșit, după lungă trudă și-a impus punctul său de vedere și a eliberat pe elevi de sub apăsarea pe memorie, „tortura minții”, cum zice Fichte.

Astăzi numai acei elevi și studenți mai memorizează și și mai pedepsesc mîntea, care nu și-au însușit instrumentele cercetării.

Totuși, în conformitate cu nota pedagogică amintită și iscălită de autor cu inițialele, elevii sunt datori „să învețe” lecția. Dacă predarea e corectă după metoda tradițională, în schimb școala activă o declară de nepedagogică. Intrucât am considera spiritul omenesc de un vas ce trebuie umplut, învățarea e logică și prin reproducerea verbală sau scrisă se exercită controlul. Dar, spiritul omenesc e un complex de funcțiuni, ce prin educație tin să se desvolte și procedarea cu învățarea lecției și reproducerea ei nu mai servește țelului fixat. Fiind vorba de ora de religie, când sentimentul câștigă în intensitate, învățarea lecției e dureroasă.

Fără îndoială, dublura mecanicistă, azi, dela gura profesorului la urechia elevului,

mâne, întors, dela gura elevului la urechia profesorului, poate servi bine materia, dar nu-l servește pe elev. Școala activă și-a fixat drept țintă dezvoltarea elevului, deci elevul este îndemnat să acționeze, să și pună în funcțiune și pe celelalte puteri ale sale, nu numai memoria, cum ar fi: *observarea directă, judecata proprie, inițiativa proprie, stăruința de fier*. Ce folos de materia parcursă, care se așează în pături, cum se suprapun vesmintele pe trup, dacă copilul nu e influențat, modificat structural, dacă nu e pus pe drumul sfințeniei, dacă aceleași instincte primare, cu aceeași intensitate îl asediază, și-i săgetează viața.

Noua orientare a pus la dispoziția școlii active mijloace deosebite. Metoda școlii active nu sfârșește, ci începe cu lucrarea aleasă de elev dintre mai multe. În cazul nostru, catehetul însuși îi deschide elevului cartea la faptele apostolilor, el să citească și el, prin sine, prin puterea proprie, să treacă în scris ce a absorbit, așa fel, ca și puțina lui experiență să și dea contribuția. Cu ce sentiment de înălțare sufletească descopere el asupririle din timpul lui Nero și cât de patetic le va comunica el colegilor lui, când i-se va da ocazia, după o rânduială bine organizată!

Când e vorba despre papii dela Roma, că au stat drepti în fața primejdilor, *elevii* vor arăta mai întâi această nobilă atitudine, pe baza celor *de ei* cetite în istoria religioasă și profană. Catehetul, după ce a organizat mediul favorabil de informație, dintr'un colț al clasei, privește cu drag silințele fiilor săi sufletești și ține în mâinile sale ferm conducerea, ca să direcționeze, prin intervenții, explicații, îndrumări, amplificări, întregă activitatea, spre țelurile dictate de religie. Operele lui Leonardo da Vinci și ale lui Michelangelo vor fi cunoscute de elevi din albume, dicționare, enciclopedii. Lipsesc o enciclopedie religioasă. Elevii vor ști scoate în relief viețile sfinților răsăriți dintre meseriași, plugari, muncitori, femei de rând.

Nu prin constrângere din exterior ope-

rează școala activă, ci prin o luminare, prin o hrănire, prin o încălzire a interiorului, ca să se reverse spre exterior.

Rog pe părintele profesor Octavian Popa să mă ierte, dacă am abuzat de numele D-Sale și pe părintele F., după ce am cetit aceste scurte și modeste observări, să facă obiecțiunile ce le crede de cuviință.

Părintele F.: 1) Este imposibil unui elev să parcurgă întreg materialul prescris numai cu puterile proprii. 2) Invățarea lecției și reproducerea ei, verbal ori în scris, nu este de omis, deoarece prin reproducere, îmi dau seama cât și cum a asimilat elevul.

Eu: Aveți dreptate, când judecați din punct de vedere al materialului de parcurs, dar atunci când judecăm din punct de vedere al copilului, lucrurile se schimbă. Atât ne interesează materia, cât îl interesează pe sculptor marmora. Cel mai mare interes îl prezintă plămuirea artistului, iar în educație dezvoltarea puterilor ereditare. Nu-i așa, că succesul omului în viață, nu la școală, depinde de aceste puteri și nicidecum de cantitatea materialului parcurs, care e, în orice caz, mijloc, iar nu scop. Această deosebire de vederi se și resimte azi în școală, fără să fie însă acceptat scopul însuși, dezvoltarea aptitudinilor. Ar putea să fie parcurs întreg materialul prescris, fără să fie atins scopul educației.

Nu este mai puțin adevărat, că orice copil este necesitat să străbată etapele civilizației. Greja aceasta o poartă buna natură, chiar dacă nu intervine un educator dintre oameni. Bine înțeles, intervenția educatorului scurtează drumul, nimicind ocolurile inerente. Natura pune obstacole în calea copilului, care fiind necesitat să le treacă își adună mijloace, își întărește sentimentele, câștigă atitudini, și prin rapiditatea și economia mișcărilor își dezvoltă aptitudinile. Copilăria e o epocă a vieții noastre, cu scop bine determinat de de natură și noi nu avem dreptul să prescriem material a trece alături de viața copilului.

Ce privește asimilarea, permiteți-mi să

FOIȚA „UNIRII”

Care ar fi hotarele țării noastre pe baza tradiției istorice și a etnicului românesc?

— Cum o văd ca icoană geografică și ca organizare în viitor? În ce fel înțeleg a o sluji?*) —

Prin frunza cucuruzului cu ciucalăii în lapte, vântul și-a oprit sufletul în pumni.. N'a mai suflat, aștepta... Pe cărarea care urcă domol colina se auzeau glasuri și bocănituri de bocanci... Patrula... Soldații asudați, descheiați la gât și cu bluzele pe umeri au apărut trecând printre holdă și cucuruz, pe drumul cu iarbă... Vorbeau ungurește, răgușiți de colb și de tutun. Au trecut... Liniștea s'a întins grav peste cupola de biserică a colinei...

Deodată însă, din marginea holdei în copt, țâșni un om alb. Tot era alb, numai

*) În anul trecut *Oficiul Educației Tineretului Român* a organizat un concurs literar pentru toate școlile din țară. Cele mai bune lucrări au fost trimise la București la sediul O. E. T. R.-ului, care apoi a apreciat lucrările clasându-le după merit. Prezenta lucrare a elevului *Dumitru Mircea cl VI dala Șc Normală de băieți din Bistria*, a fost premiată cu *premiul excepțional* pe țară și publicată în întregime în *Revista Tineretului* Nr. 5, 1943, de unde o reproducem, felicitând pe tânărul elev al B'ajului. (N. R)

părul îi era negru și asudat... A țâșnit și s'a pierdut în desțul cucuruzului.

— Ai!... răsunara în urma lui glasuri repezite... Apoi goană prin cucuruz, deavalma ca un uragan... Injurături, strigăte, bufnituri... Cucuruzul suna sinistru a răsunat... Și deodată, departe, răsună un foc de armă și un „păcat!... A trecut granița”, urmat de-o injură unguerească. Apoi nimic... Pe drumul dintre holdă și cucuruz găzele au început din nou să se joace în soare...

Pe pieptul gol de cămașe, sângele șiroia cald, ca un fior. Omul se prăbușise ca un mal, pe marginea unui șanț... „Am fost rănit” cugetă el... Apoi mîntea lui se gândi la Dumnezeu Indurării și al Românilor care-l privea cu soarele din cerul albastru... Și la urmă... nimic...

...Se trezi legănat de tic-tacul mat al trenului în fugă... Era culcat pe o bancă anume amenajată... Ochii lui oboșiți au privit sticlos tavanul și pereții vagonului, apoi se închiseră, fără vlagă... Povara pleoapelor era prea grea...

Parcă ninsese în odă... Așternut alb, pat alb, pereți albi, oameni albi... Deschise ochii și mai tare, răstucind capul.

— Bravo! isbăni un glas vesel de cleștar și zurgălăi... Apoi, în ochii lui apără o vestală albă cu cruce roșie pe piept:

— Puteți vorbi? Măcar numele...

— Traian Romanu — șopti el... Și ochii

negri au tras obloanele peste frumusețea lor mistică... Iar vestala albă i-a așezat plapuma sub bărbie și-a zâmbit amar...

...Se făcea că... un zăngănit de armuri și de săbii, coifuri sclipind cu soarele, în soare... Oamenii mărșăluind... Deodată, o groaznică ciocnire, un vârtej... De-o parte armuri, săbii aruncătoare de săgeți, sulite și cavalerie... De altă parte țări, cămașe, plete și topoare... Un balaur în vârf de prăjină șueră sinistru, cu ochii săngeroși și colții rânjiți... Invălmășeală grozavă, grozavă priveliște... Oamenii păreau viermi svârcolindu se, luptând... În vale, înecată în ceață alba o cetate mare. Dela un timp, ochiul văzu mai multe coifuri decât plete și mai multe platoșe decât cămași. Iar coifurile au trecut în pas cadențat peste cetatea pălăie!

— Ai văzut, Traiane?

— Da!...

— Vino cu mine!...

Traian a simțit că sboară ca vulturii alături de Zamolxe... El era? Zamolxe? Sau cine? Traian nu știa cine era însoțitorul lui... Cu el însă, a ajuns pe vârf de calme înalt de unde se deschidea o panoramă de basm. Munții desenau sinuos un arc măreț, cărui îi lipsea coarda și săgeata iar Traian nu îndrăzni a le-o pune...

— Aici avem adăpost și mâncare și apă — zise însoțitorul lui Traian. — Aici hălăduim!...

Era un om înalt ca un brad, cu plete

fac o comparație, trecând de pe plan spiritual pe planul fizic.

Copilul e chemat la ospăț. Pe o masă întinsă zac feluri de bucate, dar copilul nu este îmbiat să-și aleagă după gustul lui, ci e constrâns să consume ce e disgustător pentru el. Și când am introdus pietri în stomacul lui, cred, că nu mai putem vorbi despre asimilare.

În orice caz, veți conveni și D-V. să declarăm deschisă problema școlii active raportată la religie.

Toma Cocișiu

Colțul AGRU-lui

Sibiu. În ziua de 24 Ianuarie a. c. s'a ținut, sub prezidenția D-nei Prezidente Generale Livia dr. Boila, ședința *Comitetului de Direcție al Uniunii Femelor Române Unite*, în cursul căreia s'a examinat activitatea de un an a Societății și s'a întocmit materialul necesar pentru viitoarea ședință plenară a *Comitetului Central*, în vederea întocmirii programului de activitate pentru anul viitor.

Datorită indemnurilor date de D-na Prezidentă Generală, prin circulare și articole publicate în diferite ziare, acțiunea marianistă a realizat progrese remarcabile în întreaga Provincie Mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș. Organizații marianiste aflate funcționează în aproape toate parohiile greco-catolice. La București s'a constituit un *Comitet Regional al UMFRU-lui*, prezidat de D-na Gabriela Banciu-Demetrescu, care, independent de *Comitetul arhidiecezan* organizează Reuniunile Mariane în Vechiul Regat, Bucovina și Basarabia.

Organizațiile marianiste au sprijinit efectiv toate acțiunile sociale și de ajutorare, inițiate de Stat și de *Consiliul de Patronaj*, contribuind totodată și la colecta misionară mondială. Pentru intensificarea cultului Venerabilului Ieremia Românul, s'au tipărit și distribuit 15.000 iconițe. Ca să se scoată din uz întrebuințarea rugăciunilor și instrucțiunilor ungurești și germane în practicarea cultului sf. rozariu, s'a hotărât tipărirea acelor rugăciuni și instrucțiuni în traducere românească, într-o broșurică accesibilă credincioșilor bisericii noastre.

Pe teren social, în anul acesta se vor pune în aplicare mijloacele de protecție a familiei creștine, după studiul și propunerile făcute de D-na

prof. Flora dr. Iuga; iar în timpul muncilor agricole, după putință, se vor înființa la sate leagăne de copii, problemă studiată de D-na prof. Valeria Bozac.

Situația Casei prezintă un activ de Lei 57605, iar la pasiv Lei 46295. Din sumele încasate, Lei 26.000 au fost colecte particulare, datorite inițiativei D-nei casiere, prof. Rosica Șerban. La fondul de inițiativă al UMFRU-lui au contribuit Reuniunea Sf. Maria din Sibiu, de sub prezidenția D-nei Pulcheria Șmigelschi, cu Lei 10.000, și Reun. Sf. Maria din Beiuș, prezidată de D-na Elena Dr. Bozac, cu 4.000 Lei.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Lugoșului a făcut mai nou următoarele numiri: Păr *Valeriu Paveloni*, protopopul Orăștiei, a fost numit canonic onorar; păr. *Valeriu Nicola*, dela Paroș-Peștere, a fost numit paroh la Oravița și administrator protopopesc al Carașului. — Director al Cancelariei Diecezane a fost numit păr. *Ioan Ploscaru*, canonic, iar cassier al Cassei Centrale Diecezane păr. *Ștefan Bălan*, canonic. — Canonic nou a fost ales și numit păr. *Dr. Ioan Stanciu*, dela Craiova. (Despre ceace mai multe cu proximitatea prilej).

Mănăstirea Monte Cassino în flacări. Echipe de „Fortărețe Sburătoare”, în mai multe valuri, au atacat Marți dimineața înălțimile muntelui Cassino, pe care se află cea mai vestită mănăstire a ordinului benedictin, acum distrusă. Neaflându-se forțe cari se stingă focul, venerabilul așezământ monahicesc-cultural n'a putut fi salvat. Nu mai puțin de 100 avioane au săvârșit acest dezastru ireparabil, întregit, sinistru, și de artileria aliată. Sunt morți cu sutele. Călugări și refugiați. — Intenția armatei V anglo-americane este să ocupe, cu orice preț, muntele și orașul Cassino ca apoi să se reverse pe câmpia ce le-ar rămânea deschisă.

Vaticanul bombardat. Duminecă noaptea — așa spune agenția *Rador* (16. II. 44) — aviația anglo-americană atacând Roma, o bombă luminoasă a căzut pe acoperișul Palatului Papei, exact deasupra încăperilor Suveranului Pontif. Incendiu produs a fost repede stins de pompierii Vaticanului. — Impotriva violării neutralității Statului Papal de către aviația anglo-americană care a bombardat și Castel Gandolfo, precum și clădirile de acolo ale colegiului de Propaganda Fide (cu caracter exteriorial și acestea), postul de Radio al Vaticanului s'a ridicat cu toată tăria.

Locale. Duminecă trecută a predicat în catedrală păr. *Ioan Moldovanu*, canonic mitropolitan.

Episcop ucis de bombe. Amăsurat unei știri din Veneția, la 1 Februarie c., a fost ucis episcopul *Carlo Vacalero*, în timp ce *Bologna* era bombardată de nordamericani. Palatul episcopal, clădit în veac. XIV și aparținând Vaticanului, precum se spune, a fost complet distrus.

Petrache Lupu are trecere. S. P. P. face cunoscut (10. II. 44) că d. Ion Petrovici, ministrul Cultelor, a primit în audiență pe *Petrache Lupu*, care i-a raportat privitor la situația bisericii din *Maglavit*, cerând ajutorul Ministerului. Cererea a fost satisfăcută, întrucât d. ministru a acordat un sprijin de 500.000 Lei pentru a se termina lucrările.

Cifre grăitoare. Insemnările păr. *Pompetu Onofreiu*, privind parohia „Sf. Vasile” Sibiu II, pe an. 1943, arată că aci s'au înregistrat anul trecut 6750 mărturisiri (1618 bărbați și 5132 femei), 10.552 cuminecări (1676 bărbați, 8876 femei); s'au slujit 503 sf. liturghii, 129 vecernii) 30 sfestanii, 28 paraclice, 30 sf. masluri, 214 alte slujbe, și s'au ținut 383 ore de cateheză. Au fost: 33 nașteri, 23 căsătorii, 25 cazuri de moarte. S'au dat raniților din spitale cărți și de-ale mâncării în preț de 3250 Lei, iar săracilor, ucenicilor și câtorva studenți ajutoare: 14.10. Lei. La fondul: Vin și făină pt. sf. jertfă liturgică: 7.750 Lei. Fondul colectelor a dat: 22.008 Lei. Pentru presa bună: 70.304 Lei. La încasări (disc, danii benevole, etc.) 267.285 Lei. Fondul edificării bisericii (din colecte și contribuția credincioșilor, apoi o danie a Romei etc. (1000 dolari): 928.710 Lei. Totalul încasărilor benevole din parohie în anul trecut: 382.442 Lei. — Orice comentariu e de prisos.

† **Dr. Vasile Bledea**, avocat, fost primar al municipiului Oradea și decan al baroului Oradea, a încetat din viață la 22 Ian. c., în vârstă de 54 de ani. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii”

Am primit abonament de sprijin și exprimăm călduroase mulțumiri: Dr. A. Doboși, Bogata 1000 Lei. Oficiul parohial Timișoara 700 Lei. Dr. T. Trif, Arad 1000 Lei.

Am primit abonamentul pe 1944: Parohia rom. cat. Rădăuți, B. „Ardeleana”, București, Dr. V. Fodor Aiud, E. Abușan Târnăveni, P. Cadaru Iași, Of. paroh. Crișcior, P. Cicoară Ceanul mare, I. Pereni Ceica, G. Bochiș Hunedoara, Dr. A. Aciu Ineu.

cărunte, albe, cu ochi albaștrii, vii, cu cămașă de cânepă, încinsă de îmbrățișarea unui ștergar de-un lat de mână; țări de lână albă și în picioare opinci...

— Cine ești tu? Întrebă Traian, privindu-l admirativ...

— Eu sunt Marele Invins — suspinara ochii albaștri...

Traian n'a mai întrebat nimic ci se așeză pe un ciob de stâncă alături de moșneg.

— Vezi tu — zise moșnegul întinzând mâna către Soare-apune — răulețul acela care șerpuiește pe câmpia verde? Este Tisa... Ei bine, uită-te! De-acolo și până acolo, peste munții aceia — se întoarce el cu mâna întinsă mereu, descriind un semicerc mareț cuprinzând Galiția întregă — vezi râul acela care șerpuiește ca și Tisa pe câmpie?

E Nistrul... Dar dincolo de el mai vezi un răuleț, printre mlaștini? E Bugul... Ei bine, acum privește în jos la poalele acestor munți... Vezi flaviul acela mare? Este Dunărea, fluviul nostru, al Traco Iloro-Dacilor... Noi îl stăpânim până mai ieri... Ne-a zdrobit însă puterea coifurilor, a platoșelor și-a pasului cadențat... Ne-au supus Romanii veniți de peste Dunăre unde au supus pe frații mei. Lupta pe care ai văzut-o, a fost ultima noastră svârcolire. Decebal e mort, Sarmisegetuza e arsă, noi toți suntem învinși. Dar să nu uii că tu ești Dac, stăpân de milenii pe acest arc al munților, pe acest pământ Trans-Silvan, păduros, muntos și bogat. Pe pământul de din-

colo de Nistru, unde trăiesc Scitii, frații mei... Și ei sunt însă în drum spre groapa pe care le-o sapă Romanii... Ei au îmbătrânit dar tu ești tânăr! Stăpânește acest pământ al nostru! Vezi apoi, acolo, Marea cea mare?... Unde se varsă potopul Dunării și cântecul Otului? și murmurul Tisei cu Mureșul? și bătrânețea Nistrului? și lenevia Bugului? Unde? În ea, în Marea... Ei bine, e a ta!... Stăpânește-i coastele și-ți fă corăbii și adă marfă. Vei trăi și vei prospera! Dar, uită-te peste Dunăre, ce vezi? Munții... Hm... munții aceia sunt ai tăi... Balcanii, peninsula lor până în Tesalia și la munții care se înalță deasupra Italiei... Ai frați acolo, sunt frații mei și ai tăi... Iubește-i ca pe tine și-i ajută...

Bătrânul tăcu oftând și se așeză lângă Traian care tăcea privind largimea pământului arătat de mâna întinsă... Sublim!...

Parcă trec veacuri după veacuri, în pulberile uitării... Viața curge înfloritoare și bogată... Țara cuprinsă de Romani se numește „Dacia Felix”... A prosperat. Dar iată că dinspre Răsărit se ridică volbură de colb, fum și pară de foc... Incepe iar vremea învâlmășelilor... Ținutul „Daciei Felix” din acea parte este pârjolit, pârjolit rămase iar frații făcuți robi și huiduiți în păduri fără de capăt, de care ceambulurile se feresc... Iar ole au prăvălit mai departe nestăvilita lor revărsare de puteri sălbatice... Au bătut până la porțile Romei unde le-a ieșit Papa dinainte cu aur și ei s'au mulțumit...

O șuvță a tăiat-o peste Galiția și-a făcut popas pe marginea Tisei, unde caii lor s'au adăpat iar oamenii mustăcioși, bărboși, sălbatici, au infulecat porția de carne crudă de sub șeaua calului... Alții, pe alte părți, au năvălit în Balcani peste Aurelian... Și Aurelian care se apăruse retrăgându-se cu legiunile din Dacia, s'a prăbușit... Neamurile ventie peste frumusețea și belșugul de altădată, au început să rupă cu colții din moștenirea lui Traian... Bugul a fost luat, Nistrul a fost luat, rămânea Prutul, cu malurile lui năvălitate de livezi... Dinspre Mare, coastele-i udate de valuri n'au mai fost, le-a cuprins Semiluna care răsărise și ea după scurgerea de veacuri, înghițind peninsula balcanică, Panonia, și bătând la porțile Vienei... Peste munți, o mie de ani, poporul cu carne crudă între dinți, a ținut genunchiul pe pieptul Românului.

— Ai văzut, Traiane?

— Am văzut!...

Deodată uriașul s'a răsucit... A secat mișcând un singur deget un izvor și-o apă: Milcovul... A făcut cioburi semiluna: Plevna; și-a călcat cu opinea în Budapesta și pe Nistru... S'a născut o țară mare, frumoasă, rotundă. Mai-mai cât cea de milenii...

— Ai văzut, moșule?

— Am văzut și m'am minunat!... Strașnici nepoți!...

Dar nepoții și-au pierdut par'că dintr'odată strășnicia... Peste douăzeci de ani, la Răsărit s'a mai ridicat odată o pălălae și-o în-

G. Crișan, Focșani. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei. în contul abonamentului pe 1944.
Dr. I. Pop, Deva. Am primit abonamentul pe 1943.

Of. paroh. Ponor. Confirmăm primirea abonamentului pe 1943

Oficiul parohial Maica Domnului București. Primit 500 Lei. Această sumă s'a repartizat: 200 Lei pe 1941, 250 Lei pe 1943. Chitanța s'a eliberat greșit.

I. Jucan, București. Suma de 300 Lei s'a repartizat: 150 Lei pe 1943 și 150 Lei pe 1944.

Dna E. Popa, București. Suma de 300 Lei s'a contat: 150 Lei pe 1943 și 150 Lei pe 1944.

Dna E. Popescu, București. Suma de 400 Lei s'a contat: 150 Lei pe 1943 și 250 Lei pe 1944.

No. 200—1944.

Concurs la ajutoare

Publicăm concurs cu termenul de **31 Martie 1944**, pentru împărțirea ajutoarelor din fundațiunile arhidiecezane pe anul școlar 1943—1944.

I. Din fund. Alexandru Șterca Șuluțiu.

1. a) șase (6) ajutoare de câte 25.000 lei.
b) patru (4) ajutoare à 20.000 lei.
c) douăsprezece (12) ajutoare à 15.000 lei, pentru tinerii cari studiază la facultățile de litere, drept, medicină, știință, la politehnică, acaademii comerciale și agricultură.

2. Douăsprezece (12) ajutoare à 7.500 lei, pentru elevi de liceu din cursul superior.

3. șasesprezece (16) ajutoare à 5000 lei, pentru elevi de liceu din cursul inferior.

La împărțirea ajutoarelor arătate mai sus, vor fi preferați consăngenii fondatorului, conform literelor fundamentale.

II. Din fund. Vancea Cassa arhidiecezană.

1. un (1) ajutor à 6000 lei, pentru tineri cari studiază la Universități.

2. un (1) ajutor à 4000 lei, pentru tineri cari studiază la Academii.

3. cinci (5) ajutoare à 2000 lei, pentru elevi cari studiază la liceul „Sf. Vasile“ din Blaj.

4. șase (6) ajutoare à 1500 lei, pentru elevii dela Școala Normală de învățatori din Blaj.

5. cinci (5) ajutoare à 2000 lei, pentru e-

leve cari studiază la școlile secundare de fete din Blaj, având preferință ficele de preoți arhidiecezani.

6. zece (10) ajutoare à 1000 lei, pentru ucenicii de meserii.

III. Din fundațiunea Vancea alumnate.

Zece (10) ajutoare à 1200 lei, pentru elevi sau eleve dela școlile secundare din Blaj, alumnii ai internatelor de pe lângă respectivele școli.

Consăngenii fondatorului vor avea preferință la împărțirea ajutoarelor din fundațiunile „Vancea“, apoi „caeteris paribus“ fiii preoșilor noștri arhidiecezani.

IV. Din fundațiunea Ion Micu Moldovan

1. șase (6) ajutoare à 25.000 lei, tinerilor cari urmează Universitatea.

2. cincisprezece (15) ajutoare à 7.500 lei, pentru elevi cari urmează școli secundare de orice categorie.

Consăngenii fondatorului, vor avea preferință.

V. Din fundațiunea Simion Pop Mateiu

Două (2) ajutoare à 7.500 lei, tinerilor cari studiază la vreo școală superioară. Consăngenii având preferință.

VI. Din fundațiunea Augustin Laday

Cinci (5) ajutoare à 4000 lei, cu preferință pentru tinerii cari se pregătesc pentru cariere industriale, comerciale, tehnice și agronomice.

VII. Din fundațiunea Crișan Boeriu

Un (1) ajutor de 2000 lei, pentru tineri cari studiază la școală, consăngenii ai fondatorului.

VIII. Din fundațiunea Ioan Muntean

Un (1) ajutor de 2000 lei, pentru un elev dela școala normală de învățatori din Blaj.

IX. Din fundațiunea Internatului de fete

Un (1) ajutor de 2000 lei, destinat elevelor din Internat, având preferință ficele de preot.

X. Din fundațiunea Maria Ianza

Două (2) ajutoare de câte 4000 lei, pentru elevi sau ucenici, având preferință consăngenii.

XI. Din fundațiunea Dr. Izidor Marcu

Două (2) ajutoare à 1500 lei, având preferință consăngenii fondatorului.

Din ajutoarele date din fundațiunile arhidiecezane enumerate mai sus, vor putea fi împărțiișii tinerii români uniți, cu purtare bună și progres la studii.

Concurenții vor înainta cererile către Ordinariatul arhiepiscopesc român unit din Blaj, cel mai târziu până la data de **31 Martie 1944**, însoțindu-le cu următoarele documente:

1. Certificat școlar pe 1942—1943, în copie autentică.

2. Extras de botiez dela preot.

3. Certificat de frecvență pentru anul școlar în curs, în care să se facă mențiune dacă petentul este bursier al școlii și dacă beneficiază și de alte ajutoare în natură sau în bani. Elevii dela școlile secundare vor arăta și nota medie obținută la finea semestrului I 1943—1944.

Intrucât certificatele nu vor cuprinde date, cari să arate că respectivul are ori nu are alte burse și ajutoare, cererile nu vor fi luate în considerare.

4. Certificat despre starea materială a părinților.

5. Studenții universitari vor cere dovadă dela conducătorul spiritual al „A. S. T. R.“-lui din care să rezulte dacă au activat în cadrele asociației ca membri și și-au împlinit datorițele lor de creștini. Dovada se va da *confidențial* și înainta *direct* ordinariatului arhiepiscopesc, din partea duhovnicului respectiv.

6. Pentru dovedirea consăngenității cu fondatorul, se vor anexa certificate dela oficiile parohiale, ori dela alte autorități, însoțindu-le cu schema genealogică din care să se vadă gradul de înrudire.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 29 Ianuarie 1944.

Episcop de Oradea

Dr. Valeriu Traian Frențiu

Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei și Metropoliei de Alba-Iulia și Făgăraș.

vălmășeală... Invălmășeala era roșie și-a înroșit iar un petec din moștenire... La apus, colții cu carne crudă au rânjit din nou, hidos...

— Ce vă mai trebuie? isbucni Traian strângând pumnii. Sânge nu v'am dat?...

— Pământ!... scrășniră colții rânjiți!...

Și bicisnicii nepoți s'au înfricat amarnic, cedând. Iar moșneagul și-a lăsat buza în jos a scârbă și a supărare zicând:

— Ai văzut, Traiane?...

— Am văzut!... se rușină Traian...

Dar bicisnicii nepoți nu erau bicisnici... Traian se rușinase deageaba de ei. Și-au pus căpetenie vrednică și-un slujbaș vrednic...

— Ii vezi, moșule? Unul tânăr, unul bătrân, avântul și cuminenia. Înțelepți amândoi!...

— Ii văd și foarte mă minunez!...

Căpetenia și slujbașul, amândoi și-au încins sabia... Au pornit luptă dreaptă și vrednică, dând mâna cu alt popor, la fel de vrednic... „Ne luptăm?“. „Până la moarte!“... Și codrii au huiț năprasnic, apele au urlat în bulboane și Dunărea a mai întinerit cu două mii de ani... Văzduhul s'a cutremurat de vedenia păsărilor apocaliptice cu clonțuri de oțel... Opinea Dacului de odinioară a bătut la Odesa, la Marea de Azov, la Crimeea, la Volga, în Caucaz!

— Strașnici nepoți!

— Strașnici — zâmbi Traian cu soarele în ochi și cu Dumnezeu în inimă.

Atunci, moșneagul s'a ridicat pe picioa-

rele-i slăbite și a zis privind-l cu ochii lui gata de pogorit în pământ:

— Traiane, am strașnici nepoți; pot muri! Ii vezi? Nu s'au temut, nu se tem și nu se vor teme niciodată... Sunt vrednicii mei moștenitori... Au merit... Dar Traiane, să nu-mi lăsați moștenirea pe mâna altuia, auzi? Sunteți vrednici, voinici, sănătoși, viteji... Calitățile mele... Aveți și o slăbiciune care este și virtute: răbdarea... Ea nu este din moștenirea mea, eu n'o am!... În unele momente ale vieții voastre s'o aveți ca virtute: în altele, să vă scuturați de acest viciu: auzi?... Să nu răbdați pe altul să vă scuipe!... A voastră este moștenirea mea, din Galiția la Bosfor, dela Bug la Tisa, a voastră să fie!... Ea este comoara mea, voi s'o păstrați și dacă este înstrăinată, s'o luați!... Adunați-vă frații de peste Balcani lângă voi. Lăsați-i și pe dâșii să trăiască lângă voi căci sunt fiii rătăciți... M'auzi Traiane?... Iar hidra aceasta cu cap roșu s'o sfărmași... Mă arde privirea ei ieșită din Tartar, nu-mi place!... Pe asta?... Pe asta mă întreb!... Pfu! Lăsați-o un moment, căci vremea nu-i departe... E în drum spre pieire, voi să-i săpați mormântul!... Traiane, Tisa este a mea, v'o las vouă, Traiane, m'auzi? Să fie a voastră pe vecie... Și-acu, îi spun o vorbă și un sfat: ascultați... Ascultați de regele vostru și de slujbașii lui. Să nu fiți ca oile păstorului care nu-l ascultară și s'au aruncat în prăpastie, sau să vă răs-

boiți între voi... Iubiți-vă, uniți-vă lângă rege, lângă căpetenie, oricine-ar fi... Lăsați-l pe el să vă poarte de grije!... M'auzi, Traiane?... Numai astfel veți ajunge departe...

Și-atunci se stârni un vânt și-un nor în vâului vârful muntelui și Traian auzi din norul care se înălța spre cerul azuriu:

— Zamolxe vă binecuvântează, Traiane!...

Și Traian s'a trântit cu fața la pământ și cu ochii în lacrimi!...

...Alb... Traian Romanu a deschis ochii lui luminoși și negri ca două țării afunde... Vestala albă era acolo...

— D-le medic, s'a trezit, isbucni iar vesel, glasul de cleștar și zurgălăi!...

— Zău? Atunci e bine, tare bine! Apoi un om zâmbitor se adresă lui Traian:

— Puteți vorbi? Măcar numele, profesiunea...

— Traian Romanu... Com. Trăsnea, Jud. Sălaj!

— Trăsnea? isbucniră amândoi cu un singur glas...

— Da — șopti Traian... — Trăsnea... Am bacalaureatul la liceul din Șimleul-Silvaniei „Simion Bărnuțiu“...

— Dar... vreo dorință aveți?...

— Să mă înscrieți voluntar în regimentul 40 artilerie!...

Dumitru Mircea